

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kirjaamo, PL 36, 00521 Helsinki
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Lausuntopyyntö 16.10.2023

Kirkkonummen kunnan lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta koskien Kantatien 51 parantamista välillä Sunnanvik-Munkinmäki

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää lausuntoa Kantatien 51 parantamista välillä Sunnanvik-Munkinmäki koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunnot tulee toimittaa viimeistään 14.11.2023. Kirkkonummen kunta on saanut lisäaikaa 26.11. asti.

Arviointiohjelma ja kuulutus löytyvät osoitteesta:

www.ymparisto.fi/Kantatie51SunnanvikMunkinmakiYVA ja
www.ely-keskus.fi/kuulutukset/uusimaa

Hankkeen verkkosivut: <https://vayla.fi/kt-51-sunnanvik-munkinmaki>

Lausunto

Kirkkonummen kunta antaa lausunnon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA) koskien Kantatien 51 parantamista välillä Sunnanvik-Munkinmäki. Lisäksi Kirkkonummen ympäristösuojeluviranomainen ja terveydensuojeluviranomainen antavat omat lausuntonsa YVA-ohjelmasta.

Kirkkonummen kunta tuo lausunnossa esiin kunnan kehittämisen näkökulmasta tärkeät maankäytölliset ja liikenteelliset tavoitteet osaksi ympäristön vaikutusten arviointia. Näiden lisäksi lausunnossa tuodaan esiin korjauksia ja havaittuja vähäisiä puutteita YVA-ohjelmaan. Kirkkonummen kunta osallistuu hankkeeseen ja on mukana ohjaamassa suunnittelua. Varsinainen yleissuunnitelma laaditaan vuoden 2025 loppuun mennessä.

Maankäytölliset ja liikenteelliset tavoitteet

Nykyiset kantatien 51 liikennemäärät (KVL 12 000 – 15 000) ovat korkeat kaksikaistaiselle maakunnallisesti merkittävälle päätiejaksolle. Kirkkonummenportista Siuntion ja Kirkkonummen rajalle on vaarallisimpia tiejakoja jopa valtakunnan tasolla tarkasteltuna. Viiden kilomerin tiejaksolla vuosina 2018-2022 on liikenneonnettomuuksissa menehtynyt neljä henkilöä. Liikennemäärät ja liikenneturvallisuus edellyttävät tieyhteyden parantamista.

Keinot nykyisten Båtvikintien ja Kaapelitien (Siuntio) tasoliittymien liikenneturvallisuuden parantamiseksi ovat rajalliset. Vilkasliikenteisellä tiejaksolla tämä edellyttää vähintään tasoliittymien muuttamista eritasoliittymiksi ja muitakin toimenpiteitä.

Tavoitteena on nopeusrajoituksen nostaminen aluevaraussuunnitelmasta (80 km/h > 100 km/h), mikä edellyttää liittymäjärjestelyjen toteuttamista laajemmin kuin aluevaraussuunnitelmassa. Tietoa tieyhteyden parantamisen ajankohdasta ei ole (arviolta ajoittunee 2030- tai 2040-luvuille). Kirkkonummen kunta pitää erittäin tärkeänä, että suunnittelun lähtökohtana arvioidaan ensisijaisena vaihtoehto kolmen (nelikaistatie 100 km/h) vaikutukset ympäristöön.

Riistaeläinten kulkuyhteys Kirkkonummen ja Siuntion rajalla otettava huomioon suunnittelussa. Kävelyn ja pyöräilyn seudullinen pääreittiyhteys päättyy Kirkkonummen ja Siuntion kuntien rajan tuntumassa; tavoitteena on oltava yhteyden jatkaminen kantatien tuntumassa Siuntion suuntaan. Kirkkonummen kunta painottaa, että reitti tulee olla mahdollisimman suoralinjainen pääpyöräilyverkolle soveltuva korkealaatuinen yhteys.

Pedersinportin eritasoliittymä

Kirkkonummen kuntakeskuksen läntinen pääsisääntuloyhteys palvelee Munkinmäen aluetta, joka on kehittymässä pääosin tilaa vievän kaupan, mutta osin myös keskustahakuisen kaupan alueeksi. Risteysalueen kehittäminen vastaamaan uutta tavoitenopeutta (100 km/h) edellyttäneen liittymäjärjestelyjen suunnittelua uusien perustein verrattuna kantatien aluevaraussuunnitelman mukaiseen liittymäratkaisuun. Hankkeella saattaa olla vaikutusta Pedersinportin asemakaavan sisältöön, minkä seurauksena kunta odottaa alustavia suunnitelmia uusista liittymäjärjestelyistä. Suunnittelussa on varauduttava katuyhteyden toteuttamiseen Bro-Kolsarin suunnasta.

Kunnan tavoitteena on johtaa liittymän kautta lännen suunnasta tuleva bussiliikenne (Inkoon ja Siuntion suunnasta) Munkinmäentielle ja suunnitelluille bussipysäkeille, josta on yhteys asematunnelin kautta matkakeskukseen, jossa on vaihtomahdollisuus junaan, HSL-busseihin ja takseihin.

Rinnakkaistien toteuttaminen (kuntakeskus-Vuohimäki-Pikkalanlahti)

Aluevaraussuunnitelman mukainen Länsiväylän alittava yhdystie (rinnakkaistie) kuntakeskuksen ja Pikkalanlahden kesken on toteutettava aluevaraussuunnitelman periaatteiden mukaisesti. Edellä kuvatun yhdystien (rinnakkaistien) jatkuvuuden vuoksi olisi perusteltua jatkaa rinnakkaistietä Siuntion puolelle Pikkalanlahden työpaikka-alueen kautta (Pikkalanlahden työpaikka-alueen asemakaavoitus). YVA-ohjelmassa esitetystä -vaihtoehdoista ve 2B ja ve 3B (kantatie 51 uudella linjauksella Pedersin kohdalla) mahdollistaisi nykyisen tien muuttamisen rinnakkaistieksi Pedersinportin ja Vuohimäenportin välillä.

Vuohimäenportin eritasoliittymä

Kirkkonummen kunta on priorisoinut Vuohimäenportin liittymän toteuttamisen erittäin korkealle ja edistää sitä tulevalla MAL-kaudella (MAL 2023 - suunnitelmassa priorisoituna on Masalanportin eritasoliittymä Kehä III:lla). Liittymä mahdollistaisi Vuohimäen ja Pikkalanlahden työpaikka-alueiden kehittämisen. Samalla Kantvikin keskustan ja asuinalueen läpi ohjautuva raskas liikenne poistuisi merkittävilta osin Sokeritehtaantieltä.

Vuohimäen eritasoliittymä mahdollistaisi satamien kehittämisen, millä saataisi olla vaikutusta alueelle sijoittuvan yritystoiminnan luonteeseen. Liittymä palvelee myös Kantvikin asukkaita, sillä lähitulevaisuudessa Kirkkonummenportin eritasoliittymän ajoneuvoliikennemäärät kasvavat huomattavasti Kirkkonummen kunta- ja liikekeskustan kehittämisen johdosta.

Kirkkonummi laatii parhaillaan Kantvikin osayleiskaavaa, joka mahdollistaa noin 3000 uuden asukkaan sijoittumisen alueelle. Suunnittelussa otettava huomioon Vuohimäen ampumarata (lupa rakentamiseen on myönnetty).

Pikkalanlahden työpaikka-alueen asemakaavoitus

Vireillä oleva Pikkalanlahden asemakaava ei ole edennyt. Kunta on aiemmin esittänyt Siuntion kunnalle, että Pikkalanlahden asemakaavassa on mahdollista osoittaa uusi yhdystie (rinnakkaistie) Marsuddeniin (jonne Siuntio on laatinut osayleiskaavan) ja ohjata liikenne Vuohimäen eritasoliittymään. Tämä edellyttäisi kuitenkin Siuntion kunnan tahtoa asian edistämiseksi, koska se palvelisi ensisijaisesti Siuntion kunnan tarpeita. Uusi yhdystie mahdollistaisi Kantvikin palvelujen (myös koulut ja päiväkodit) käytön Marsuddenin asukkaille. Uuden yhdystien kautta voitaisiin järjestää bussilinja ja näin Marsuddenin asukkaat voisivat käyttää Kantvikin suunnan kehittyviä bussiyhteyksiä (tavoitteena on runkomainen bussiyhteys Kantvikista Kirkkonummen asemalle ja/tai metron varrelle 2030-luvulla).

Tarkennukset ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan

Kirkkonummen kunta katsoo, että kyseinen YVA-ohjelma on laadittu varsin kattavasti. Kunta haluaa kuitenkin tarkentaa seuraavia kohtia arviointiohjelmaan.

Uudenmaan ELY-keskus on laatinut aluevaraussuunnitelman (AVS) vuonna 2017. Se on mainittu yhtenä kantatie 51 kehittämisen suunnitelmana, mutta sitä ei ole tuotu selkeästi esiin hankkeen vaihtoehtojen keskeisenä lähtökohtana YVA-ohjelmassa. Aluevaraussuunnitelmassa on esitetty tavoitetilanteen ratkaisu, joka on lähtökohtana yleissuunnitelman laadinnalle.

LIITE

KH 20.11.2023

Sivulla 7 on ilmaistu epäselvästi, että kantatie 51 ei ole maanteiden pääväylä. Korjauksena (täsmennyksenä asiaan), että kantatie kuuluu maakunnallisesti merkittävänä yhteytenä edelleen muuhun päätieverkkoon kuin runkoverkko.

Sivulla 26 toisen kappaleen ensimmäisessä lauseessa puuttuu elinkeinoelämän kuljetuksia tuottavana alueena tärkeä Pikkalanlahden teollisuusalue. Alueella toimii muun muassa Prysmian Groupin kaapelitehdas, joka on sekä laajentanut että laajentaa lähivuosina teollista toimintaansa investoimalla merkittävästi tehtaan kapasiteetin lisäykseen. Yhtiö työllistää Suomessa noin 600 henkilöä ja vihreän siirtymän mukaiset toimenpiteet mahdollistavat noin 300 uuden työpaikan syntymisen. Tehtaalla on oma laivalaituri Pikkalanlahdella merikaapeleiden kuljetusta varten. Kapasiteetin lisäys lisää myös henkilö- ja materiaalikuljetuksia kantatielle 51. Edellä kuvattu luo paineita Vuohimäenportin eritasoliittymän toteuttamiselle.

Sivulla 28 (3. kappale) mainitusta Bätvikin teollisuusalueesta käytetään Kirkkonummella nimeä Pikkalanlahden työpaikka-alue. Kirkkonummella kaavoitusohjelmassa on Pikkalanlahden ja Vuohimäen osayleiskaava odotuskorissa, mikä tarkoittaa hankkeen käynnistymistä mitä ilmeisimmin lähivuosien aikana. Alueella on myös merkittävä potentiaali elinkeinoelämän kehittämisedellytyksille meriyhteyden (sataman) vuoksi. Kantatien 51 ja Vuohimäenportin eritasoliittymän kehittäminen on tärkeää elinkeinoelämälle.

Kirkkonummella Kantvikin teollisuusalueen liikenne ohjautuu pääasiassa Kantvikin asuntoalueen läpi ja lisää Upinniementien sekä Kirkkonummenportin eritasoliittymän raskasta liikennettä. Kantatien 51 ja Vuohimäen eritasoliittymän kehittämisellä Kantvikin ja Pikkalanlahden työpaikka-alueiden raskas liikenne ja työntekijöiden ajoneuvoliikenne on mahdollista ohjata Vuohimäen kautta kantatielle 51 vähentäen liikenteellistä painetta Kirkkonummenporttiin.

Kirkkonummen kuntakeskuksen kehittäminen ja vireillä oleva Kantvikin osayleiskaava lisäävät tulevaisuudessa liikenteellistä painetta Kirkkonummenporttiin, vaikka kunta panostaa joukkoliikenteeseen. Vuohimäenportin lisäksi Pedersinportin eritasoliittymällä on myös tärkeä rooli vähentää Kirkkonummenportin liikenteellistä painetta läntisenä sisääntuloväylänä.

Suunniteltu Kirkkonummen aseman läntinen alikulku lisää kt 51 liikenteelle vaihtoehtoisia kulkureittejä Pedersinportin liittymän suunnasta kuntakeskukseen ja on lisäksi omiaan vähentämään ruuhkautuvaa liikennettä Kirkkonummenportin liittymässä. Tämä korostaa myös Pedersinportin liittymän toteutuksen tärkeyttä ja vaikutusta liikenneturvallisuuteen.

YVA-ohjelman vaikutusten arviointia voi jossain määrin vaikeuttaa se, ettei lopullista rinnakkaistieverkostoa ole vielä tiedossa. Lähtökohtana tulee kuitenkin olla kattava rinnakkaistieverkoston jatkumo Kirkkonummen ja Siun-

LIITE

KH 20.11.2023

tion välisellä osuudella. Kirkkonummi pitää tärkeänä, että rinnakkaistieverkosto kulkee lähellä kantatien 51 käytävää. Tämä on tärkeää mahdollistaen myös hitaan liikenteen liikkumisen. Nykyinen Överbyntie ei ole kovin soveltuva mutkaisena ja kapeana varsin kaukana kulkevalle rinnakkais tielle.

Kirkkonummi haluaa nostaa kävelyn ja pyöräilyn pääreittiyhteyksien tarpeen lännen suuntaan Siuntioon asti. Reitin linjauksella (suoruudella) on vaikutus matka-ajan pituuteen ja väylän käytettävyyteen pääpyöräily-yhteytenä (pääve). Tämä tulee arvioida tarkasti suunnittelun eri vaihtoehdoissa. Lisäksi tulee arvioida EuroVelo 10-reitin nykyinen linjaus Överbyntien kautta pyöräilyn pääreitit valmistuttua kantatien 51 käytävässä Siuntioon asti.

Kirkkonummen kunta toteaa, että sivulla 42 mainittu MAL-suunnitelma 2019 on päivittynyt hyväksytyyn MAL 2023 suunnitelmaan. Uutta MAL-sopimusta neuvotellaan ja MAL-sopimus saataneen aikaiseksi vuonna 2024.

Kirkkonummen kunta tuo esiin, ettei YVA-ohjelman Kirkkonummen maankäyttöä koskevassa osuudessa (alkaen s. 54) kuntakeskuksen kehityskuvaa ole tuotu selvästi esiin. Kehityskuva on osayleiskaavan keskeinen lähtötieto. Se tulee nostaa selkeästi esiin YVA-ohjelmassa yhtenä tietolähteenä. Siinä on linjattu muun muassa Vuohimäenportin alueen maankäytöstä. Maankäytön kehittäminen nojautuu kantatien 51 aluevaraussuunnitelman pääperiaatteisiin, jotka tulee nostaa keskeisenä suunnitelmana selkeästi esiin YVA-ohjelmassa.

Sivulta 58 puuttuu Kirkkonummen keskustassa sijaitseva Tallinmäen asemakaava, joka on tullut lainvoimaiseksi vuonna 2023. Myös Villa Hagan puiston asemakaava on käynnistynyt vuonna 2023. Nämä ovat merkittäviä asemakaavoja Kirkkonummen keskustan alueella ja nämä tulee lisätä lähtötietoaineistoihin. Lisäksi vireillä on muitakin kaavahankkeita.

Sivulla 80 elinkeinoelämän kuljetuksia tuottavana merkittävänä alueena on Kantvikin lisäksi Pikkalanlahden teollisuusalue, joka tulee lisätä arviointiohjelmaan. Sivulla 81 puuttuu Purokummuntie, joka on myös liikenteellisesti merkittävä kantatiehen liittyvä katuoyhteys Kirkkonummen keskustassa.

Sivulla 86 joukkoliikenteen tarjonta muodostuu Kirkkonummella ja Siuntiossa Helsingin seudun liikenteen (HSL) joukkoliikennetarjonnasta (<https://www.hsl.fi/>). Sen lisäksi Inkoosta ja Raaseporista Helsingin suuntaan kantatiellä 51 on varsin kattava joukkoliikennetarjonta, jota Inkoo on yhdessä ELY-keskuksen kanssa lisännyt merkittävästi. Kyseiset vuorot toimivat myös U-liikenteen vuoroina (HSL lippujen käyttöoikeus HSL-alueella) lisäten palvelutasoa kantatien 51 varrella Kirkkonummella ja Siuntiossa. Ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmassa tulee arvioida myös vaikutukset joukkoliikenteen kehittämisedellytyksille ja pysäkkimuutosten vaikutukset joukkoliikenteen käyttöön.

LIITE

KH 20.11.2023

Espoon kaupunkiradan valmistuttua vuosikymmenen lopulla HSL on kaa-vaillut merkittävää lähijunaliikenteen tarjonnan lisäämistä Kirkkonummen ja Helsingin välille (pääöstä asiasta ei ole). Tällöin U-junaliikenteen matka-aika Kirkkonummelta Helsinkiin nopeutuu noin 5-6 minuuttia. Tällä on vaikutus joukkoliikenteen käyttöön ja todennäköisesti myös liityntäpysäköintiin Kirkkonummen länsipuolelta.

Kirkkonummen kunta tuo esiin meluntorjunnan tarkastelut, jotka tulisi tehdä mahdollisuuksien mukaan yhteistarkasteluina huomioiden muut merkittävät melulähteet. Meluntorjunnan kattavuutta tulee arvioida prosessin aikana ja huomioitava riittävällä tasolla merkittävän asutuksen suojaamiseksi.

Kantatie 51 parantaminen Purokummuntien liittymän kohdalla hankkeen tie- ja katusuunnitelmat tulee lisätä myös lähtöaineistoihin. Lisäksi sivulla 12 mainitut suunnitelmat eivät näkyneet lähdeluettelossa ja ne tulisi lisätä sinne. Kantatie 51 aluevaraussuunnitelman lisäksi vuonna 2019 valmistuneet Toimenpideselvitys Kt 51 Båtvikin alueen liikennejärjestelyt, Kirkkonummi ja Siuntio ja Toimenpiteiden vaiheistus selvitys Kt 51 Kirkkonummi – Inkoo tulee huomioida ja lisätä YVA-ohjelman lähdeaineistoihin. Lisäksi Kirkkonummen keskustassa on lähivuosina useita katuhankkeita. Nämä on hyvä käydä läpi ja arvioida onko niillä vaikutusta YVA-ohjelman arviointiin.

Kirkkonummella tapahtuu neljänneksi eniten hirvieläinonnettomuuksia Uudenmaan alueella (ks. <https://kirkkonummi.fi/hidasta-valta-vaarallinen-hirvielainkolari/>). Suunnitelmista puuttuu maininta riista-aidoista, jotka olisi tulossa kantatien 51 varrelle. Samalla tulee turvata eläinten kulkumahdollisuudet kantatien yli viherkäytävissä.